

Какво са ключовите одиторски въпроси и в кои одиторски доклади се включват?

Мария Страшилова,
ДЕС, регистриран одитор

Измененията и допълненията в одиторските стандарти за докладване относно извършения одит са в резултат на дългогодишните проучвания (от 2006 г.) организирани от Международната федерация на счетоводителите (МФС). Глобалната финансова криза и други свързани събития подкопаха доверието на инвеститорите в корпоративната финансова отчетност и предизвикаха въпроси относно полезността на одиторските доклади.

Проучвания и обществени консултации показват, че засилено докладване от страна на одиторите е от решаващо значение за усещането за стойност на одита на финансов отчет. В резултат на което бяха направени изменения в съществуващите стандарти и бе издаден нов одиторски стандарт за комуникиране на ключови одиторски въпроси в доклада на независимия одитор. Новите и преработени одиторски стандарти се прилагат за одити на финансови отчети за периоди, приключващи на или след 15 декември 2016 г.

Една от важните промени в съдържанието на одиторските доклади е създаването на раздел с наименование "ключови одиторски въпроси"

Разбирането на целта на ключовите одиторски въпроси е от особено значение за потребителите на финансовите отчети поради факта, че голяма част от ръководствата на предприятията и до ден днешен продължават да считат, че одиторският доклад е писмен еквивалент на анализ на финансовото състояние. Всъщност анализ на финансовото състояние, извършен от регистриран одитор, е предмет на отделен ангажимент, различен от одит на финансовите отчети и ръководството предварително следва да е определило обхвата на ангажимента в зависимост от целта, за която му е необходим такъв анализ.

Комуникирането на ключови одиторски въпроси има за цел да повиши информативната стойност на одиторския доклад чрез постигане на по-голяма прозрачност относно извършения одит. Те предоставят на потребителите, за които е предназначен финансовият отчет, допълнителна информация, която да им помогне да разберат тези въпроси.

Какво е това ключови одиторски въпроси?

Това са въпроси, които съгласно професионалната преценка на одитора са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период.

Важно е да се подчертае, че те се определят от одитора и се избират сред въпросите, комуникирани с лицата натоварени с общо управление.

Например, такива въпроси биха могли да бъдат свързани с признаване и оповестявания по отношение на: обезценки и провизии свързани с дълготрайни активи; изчисления на коефициенти по значими за дейността на предприятието заемни договори; признаване на приходи и печалби от дългосрочни договори; съдебни спорове, регулаторни действия и клиентски обезщетения и др. подобни изисквани от прилагането на Международните стандарти за финансово отчитане при изготвянето на годишните финансови отчети.

Извеждането на ключовите одиторски въпроси в отделна секция създава още по-ясно разграничение на отговорностите между ръководството на предприятието и одиторите. Новият начин на докладване дава и увереност на ръководството, че одиторът няма да е преносител на информация за предприятието. По своята същност, ключовите одиторски

въпроси са за това, как одиторите вършат своята работа и обясняват какво точно е било извършено от тях.

Обръщам внимание, че комуникирането на ключови одиторски въпроси в одиторския доклад не представлява:

- заместител на оповестяванията във финансовия отчет, които приложимата обща рамка за финансово отчитане изисква ръководството да направи или които са необходими на друго основание, за да бъде постигнато достоверно представяне;
- заместител на изразяването от страна на одитора на модифицирано мнение, когато това се изисква от обстоятелствата на конкретен ангажимент за одит в съответствие с Международен одиторски стандарт (МОС) 705 (преработен) Модификация на мнението, изразено в доклада на независимия одитор;
- заместител на докладването в съответствие с МОС 570 (преработен) Действащо предприятие, когато е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на предприятието да продължи да функционира като действащо предприятие;
- отделно мнение по конкретни въпроси.

В кои одиторски доклади се включва комуникация на ключови одиторски въпроси?

Комуникирането на ключови одиторски въпроси в одиторския доклад се изисква само при одит на финансовия отчет на регистрирани за търгуване на борсата предприятия и обстоятелства, при които одиторът на друго основание реши да комуникира ключови одиторски въпроси в одиторския доклад.

В задълженията за докладване от страна на одитора се включва изискването за комуникиране на обстоятелства на друго основание, например при определени случаи, свързани с принципа на действащо предприятие.

Комуникират се ключови одиторски въпроси и в случаите, когато със закон или нормативна уредба се изисква това, независимо от това дали предприятието е публично.

Потребителите на финансови отчети, трябва да са информирани също така, че съществуват ограничения за комуникиране на ключови одиторски въпроси, когато закон или нормативна уредба ограничава публично оповестяване по определен въпрос; и при изключително редки обстоятелства, когато по преценка на одитора неблагоприятните последици биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес за тази комуникация.

За да обобщим, на база на въведените нови и променени стандарти за докладване, одиторските доклади за публичните предприятия ще изглеждат много по-различно. Потребителите не следва да ги идентифицират с издаваните досега, както и не следва да изискват модификации в тях на база собствените си разбирания.

Въвеждането на комуникации на ключови одиторски въпроси цели да подобри комуникацията и разбирането между одитора и ръководството на предприятието за отговорностите, носени от двете страни и да информира инвеститорите за това.